

# Bokomtale av

## «Mjøsområdet - geologi og landskap»

*Av Per Skrefsrud*

Endelig er boka her! Boken om Mjøsområdets geologi og tilhørende historie og kultur. Det ble en praktbok som forventet, med mange flotte bilder, kart, skisser, m.m.

Formatet er tilnærmet A4 og passer godt sammen med andre geologibøker i bokhylla. Skriften er litt liten og sidene kunne hatt litt mindre marger, men det er til gjengjeld et hav av informasjon i boken. Noen en-spalters bilder er også litt små, men det er også rikelig med store og flotte bilder som godt illustrerer teksten i boken.

Det er tidligere skrevet en mengde bøker og publikasjoner om Mjøsområdet som dekker forskjellige aspekter, men dette er en flott og oversiktlig bok som syr sammen de forskjellige fagområdene geologi, landskap/topografi, historie og kultur på en brilliant måte. Alt henger sammen med alt og geologien er jo en grunnleggende forutsetning for alt som vokser og gror her med de følger dette får for oss mennesker som sitter på toppen av næringskjeden. Dette understrekes også i innledningen på boka. Det er da også lagt stor vekt på å presentere geologien i første rekke i boken.

Innledningsvis pekes det på sammenhengen mellom bergartene i undergrunnen og kulturlandskapet. Det gis også en historisk fremstilling av geologisk utforskning og dokumentasjon av området, stratigrafisk forståelse og eksempler på bergarter og hendelser fra de forskjellige

tidsepokene som er bevart. Deretter beskrives landskapet og definisjoner på de forskjellige landskapstypene med tilhørende berggrunnen og dennes betydning for den kulturhistoriske utviklingen i forskjellige distrikter. Videre gis en mer detaljert historisk beskrivelse av den geologiske utforskningen av Mjøsområdet og personene og historiene som er bakgrunnen for dette. «Alle», i alle fall geologer, kjenner jo navnene Keilhau, Braastad, Vogt, Skjeseth (og mange flere) som presenteres her.

Boken tar også for seg endel relevante geologiske prosesser generelt og knytter disse til den geologiske utviklingen av Mjøsområdet. I så henseende fungerer boken som en brilliant lærebok i geologi, både for oss amatører, så vel som for folk flest uten geologiske forkunnskaper.

Den geologiske utviklingen av Mjøsområdet blir gjennomgått i kronologisk orden, helt frem til vår tid og gir derfor en god forståelse for hva som har skjedd opp gjennom millioner av år og hvorfor landskapet ser ut slik som det gjør i dag.

Løsmassene blir også beskrevet og tolket og settes inn i en sammenheng som viser hvordan plantevekst og topografi er blitt til som resultat av en naturlig balanse i naturen og som har påvirket bosettingen i området helt fra siste istid og frem til i dag.

Litt interessant og tankevekkende er kapitlet om petroleumsgéologi med det

faktum at Mjøsområdet kan lære oss noe om hvordan petroleumsførende bassenger andre steder kan være dannet og undergår forskjellige prosesser som på en utmerket måte kan studeres i Hedmarksbassenget. Denne kunnskapen kan så brukes til å lage lete- og reservoirmodeller for oljeindustrien. Både Oljedirektoratet og oljeselskaper har på denne bakgrunn kurs og treningsopplegg i Mjøsområdet og ved flere Universiteter har studenter tatt sin masteroppgave med basis i Hedmarksbassenget.

Til slutt omtales hvordan de forskjellige naturressurser i området er tatt i bruk og den kulturhistoriske betydning dette har hatt.

Det pekes også på hvordan området er tilrettelagt for formidling av geologisk kunnskap for studenter og andre og hvilket potensiale Mjøsområdet har i så henseende. Ole Nashougs Mammutus skiller seg her klart ut som et prakt eksempelpå hva lokale krefter er i stand til å prestere.

En fyldig litteraturliste på 6 sider fikk også plass sist i boken. Dette kan være veldig nyttig å ha for de som vil fordype seg ytterligere i spesielle emner.

Selv synes jeg at det alltid er et pluss med et stikkordregister, men på den annen side har jeg full forståelse for at forfatterne av boken må ha hatt en stor utfordring med å begrense stoffmengden til en bok som er såpass omfattende som denne - boken kunne fort ha blitt dobbelt så tykk.

Alt i alt er dette en meget leseverdige bok, full av informasjon og faglig veldig grundig, samtidig som den er skrevet på et folkelig og lett forståelig språk. Dette er en bok som svært mange kan ha svært mye glede av!

Tittel: Mjøsområdet - Geologi og Landskap  
274 sider

ISBN: 978-82-7385-200-7

Utgiver: Hedmark Geologiforening

Redaksjon: Rolv Dahl, Ole Nashoug, Johan Petter Nystuen

Trykk: Skipnes kommunikasjon



*Helgøya sett fra øst. Foto: Gunnar Klingwall.*